

Svěřenský fond jako nástroj vhodný ke správě výživného určeného k tvorbě úspor

Trust Fund as an Instrument Suitable for Administration of the Child Maintenance Designed to Create Savings

Martina Grochová*, Vlastimil Vitoul**

Abstrakt

Príspevok pojednáva o inštitúte výživného určeného k tvorbe úspor, jeho smyslu a účelovom určení takto naspořených částek. Autoři se zamýšlí nad úskalími spojenými se současnou úpravou správy takto naspořených částek. Príspevok predstavuje inštitut svěřenského fondu jakožto flexibilní nástroj vhodný pro efektivní správu majetku. Demonstruje jaké výhody by mohla přinést možnost využití svěřenského fondu pro správu výživného určeného k tvorbě úspor.

Klíčová slova

Správa cizího majetku; svěřenský fond; plná správa cizího majetku; výživné; úspory; vyživovací povinnost; správa jmění dítěte.

Abstract

This paper discusses the institute of the maintenance designed to create savings and the intended purpose of thus saved finances. The authors consider the pitfalls of the current legal regulation of the administration of thus saved finances. The paper presents the trust fund as a flexible tool suitable for an effective administration of the property. It demonstrates the advantages of the possibility of the use of the trust fund for the administration of the maintenance designed to create savings.

Keywords

Fiduciary; Czech Trust Fund; Full Fiduciary; Maintenance; Savings; Maintenance Obligation; Administration of the Child's Wealth.

1 Úvod

Tento příspěvek propojuje dva na první pohled nesouvisející instituty soukromého práva, a to výživné pro nezletilé dítě určené k tvorbě úspor a svěřenský fond. Cílem autorů je kritickým způsobem přiblížit opomíjenou možnost stanovit výživné určené k tvorbě úspor pro nezletilé dítě, poukázat na úskalí současné právní úpravy a navrhnout konstruktivní řešení vybrané problematické situace objevující se při správě a nakládání s takto naspo-

* Mgr. Martina Grochová, doktorandka, Katedra ústavního práva a politologie, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno / Ph.D. student, Department of Constitutional Law and Political Science, Faculty of Law, Masaryk University, Brno, Czech Republic / E-mail: mgrochova@mail.muni.cz

** Mgr. Vlastimil Vitoul, doktorand, Katedra občanského práva, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno / Ph.D. student, Department of Civil Law, Faculty of Law, Masaryk University, Brno, Czech Republic / E-mail: vitoul.vlastimil@gmail.com

řenými prostředky. Jako vhodné řešení se autoři rozhodli navrhnout využití svěřenského fondu, který do českého právního řádu přinesla rekonstrukce soukromého práva.

Jednou z nosných idejí rekonstrukce soukromého práva bylo jeho funkční určení jako nástroje sloužícího člověku k prosazování jeho svobody. Účelem zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), pak je mj. umožnit i garantovat svobodné utváření soukromého života a ponechat tedy co nejširší prostor svobodné iniciativě jednotlivce.¹ V oblasti správy majetku se výše uvedená idea promítla nabídkou širokého spektra právních nástrojů sloužících ke správě majetku, jež se vzájemně překrývají či doplňují. Zákonodárce tímto dal velkou volnost při výběru vhodného právního nástroje vyhovujícího zájmům a představám adresátů práva pro konkrétní životní situace.

Mediálně nejvýraznějším prostředkem správy majetku je bezesporu svěřenský fond, jenž bývá prezentován ve velmi negativních konotacích. Mnohdy nedůvodná kritika vede k minimálnímu užívání svěřenských fondů a nutí ty, jež mají o jeho využití zájem, aby užívali spíše institutů zahraničních právních řádů, které slibují větší právní jistotu – zároveň jsou však v otázkách vytykávaných svěřenským fondům mnohem rizikovější a jsou s nimi spojeny i výrazně větší zřizovací a provozní náklady. Důvodem k užití zahraničních nástrojů svěřenským fondům funkčně obdobným je zejména výše uváděný negativní mediální obraz svěřenských fondů², jemuž však chybí věcná opora, neboť problematické otázky týkající se svěřenských fondů byly na odborné úrovni ve značné míře objasněny³. Dalším z důvodů jejich nízkého využití je určitá míra neochoty aplikační praxe učit se novým věcem a užívat je pro řešení životních situací, kde je možné dosáhnout výsledku za užití osvědčených, byť méně vhodných, nástrojů.

Autoři se v příspěvku pokusí přiblížit svěřenský fond jako flexibilní nástroj vhodný pro efektivní správu majetku a nastíní jeho možné využití pro oblast správy výživného určeného k tvorbě úspor. Právo dítěte na výživné, respektive povinnost rodiče výživné dítěti poskytovat je upravena v novém občanském zákoníku,⁴ jeho základ však lze hledat v ústavním pořádku jakožto součást práva na rodičovskou výchovu a péči,⁵ která je garantována Listinou základních práv a svobod.⁶ Úprava obsažená v novém občanském zákoníku byla ze značné části převzata ze zákona č. 94/1963 Sb., o rodině (dále jen „zá-

1 Důvodová zpráva k občanskému zákoníku, s. 20.

2 K otázkám negativního mediálního obrazu svěřenských fondů blíže viz VITOUL, Vlastimil, PONDÍKASOVÁ, Tereza. Svěřenský fond jako efektivní nástroj správy cizího majetku? In: HURDÍK, J., LAVICKÝ, P., VALDHANS, J. *Dny práva 2014 - DAYS OF LAW 2014*. Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 475–482, 8 s. ISBN 978-80-210-7897-0.

3 K problematickým otázkám svěřenských fondů a adaptability svěřenských fondů v českém právním řádu viz TICHÝ, Luboš, RONOVSÁ, Kateřina, KOCÍ, Miloš. *Trust a srovnatelné instituty v Evropě*. 1. vyd., Praha: Nakladatelství Eva Rozkotová (Centrum právní komparistiky PrF UK), 2014.

4 Pojem *nový občanský zákoník* v tomto článku odkazuje na zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

5 FRANCOVÁ, Marie, DVOŘÁKOVÁ ZÁVODSKÁ, Jana. *Rozvody, rozchody a zánik partnerství*. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 21.

6 Článek 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

kon o rodině“), který byl občanským zákoníkem zrušen. Oblast vyživovací povinnosti rodiče k dítěti patří k těm, které vlivem rekonstrukce doznaly pouze drobnějších změn. Zásadnější změny se odehrály spíše ve vztahu k systematickému zařazení této úpravy, než ve vztahu k jejímu obsahu.⁷

Tento institut, jenž má svůj původ již v římském právu⁸ a jehož smysl a účel se může zdát na první pohled zřejmý, zůstává palčivým tématem oblasti rodinného práva. Přestože soudy rozhodují ročně konstantně kolem 100 000 případů stanovení, zrušení, zvýšení či snížení vyživovací povinnosti rodičů k dětem,⁹ tato oblast práva je stále poněkud obskurní a zůstává mimo zájem odborné veřejnosti, což se negativně podepisuje jednotnosti a předvídatelnosti soudního rozhodování v této oblasti.

Ve vztahu k problematice určování formy a výše výživného pro děti vyvstává celá řada otázek. Jednou z nich je otázka spotřebního charakteru výživného a možnosti tvorby úspor ze soudem stanovených dávek výživného. Autoři se v příspěvku rozhodli demonstrovat možnost využití svěřenského fondu jako řešení současné neefektivní a problematické právní úpravy správy výživného určeného k tvorbě úspor. Představují svěřenský fond jako vhodnou alternativu pro správu takto naspořených prostředků ve prospěch dítěte, která vylučuje zneužití výživného nespotebního charakteru pro účely rodiče povinného (v případě, že jsou finance uloženy na účtu, k němuž mají dispoziční právo oba rodiče) nebo rodiče, jemuž bylo dítě svěřeno do výchovy (v případě, že je výživné určené k tvorbě úspor hrazeno k jeho rukám).

Příspěvek nejprve stručně pojednává o charakteru výživného, tak jak je v současné chvíli upraveno v občanském zákoníku. Nastihuje účel a smysl výživného určeného k tvorbě úspor a dále poukazuje na problematickou úpravu správy výživného určeného k tvorbě úspor pro nezletilé dítě. Zamýšlí se nad možnými modely správy takto naspořených finančních prostředků, které připouští současná právní úprava. Ve své druhé části pak nabízí alternativní řešení správy těchto prostředků, a to za využití svěřenského fondu. Příspěvek svěřenský fond nejprve stručně představuje a následně představuje výhody, které by možnost jeho využití v této oblasti mohla přinést, a navrhuje taktéž v hrubých rysech možnou právní úpravu, která by zřízení svěřenského fondu pro účely správy výživného umožnila.

7 K nové úpravě výživného v novém občanském zákoníku více viz KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, TELEČEK, Ivo. Výživné v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. 2014, č. 3, s. 23–45.

8 SCHWENZER, Ingebor, DIMSEY, Mariel. *Model Family Code from a Global Perspective*. Antverpy – Oxford: Intersentia, 2006, s. 166.

9 Příslušné statistiky jsou dostupné prostřednictvím webových stránek Českého statistického úřadu. V roce 2013 bylo rozhodnuto například rozhodnuto 96 137 případů týkajících se vyživovací povinnosti k nezletilým dětem a dalších 4 897 případů týkajících se vyživovací povinnosti k dětem zletilým. Srov. *Soudnictví a kriminalita. Rozhodnutí soudů v řízení o nezletilých* [online]. Český statistický úřad, 2014 [cit. 3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25707202/3000026615.pdf/ed-09f4cc-0984-4c3f-83cd-8feaadd9521c?version=1.1> a *Soudnictví a kriminalita. Rozhodnutí soudů v občansko-právních věcech* [online]. Český statistický úřad, 2014 [cit. 3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25707202/3000026614.pdf/a6e79233-9c13-4d8c-b91b-382694bea4ae?version=1.1>

2 Spotřební charakter výživného?

Pojem *výživné* je sám o sobě z hlediska jazykového poněkud zavádějící. Vyvolává totiž mylný dojem, že výživné je určeno právě pouze k výživě oprávněné osoby. Ve skutečnosti je však výživné třeba chápat podstatně širěji než pouze jako dávku sloužící k zajištění výživy. Jeho účelem je zabezpečení odůvodněných potřeb oprávněného, jde tak o jeho celkové zaopatření, uspokojování nejen výživy v užším smyslu, ale taktéž uspokojování další potřeb.¹⁰ Výživou dítěte je míněno zajištění všech životních potřeb nezbytných pro jeho všestranný rozvoj, a to po stránce fyzické i duševní.¹¹ Jde tedy vedle samotné výživy o zajištění potřeb hmotných, jakými jsou ošacení či hračky, ale také nehmotných, zejména vzdělání dítěte.¹² Přestože tedy pojem *výživného* odkazuje zejména na jeho funkci zajištění výživy oprávněného, je třeba mít na paměti, že jeho účel je podstatně širší. Svým účelem spadá výživné do soukromoprávního institutu zaopatření a patří mezi zaopatřovací závazky vznikající ze zákona.¹³

S tím taktéž úzce souvisí ustanovení § 915 občanského zákoníku, které stanoví zásadu shodné životní úrovně dítěte a jeho rodičů. Výslovně je přitom stanoveno, že toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb. To znamená, že je-li úroveň rodiče velmi nízká, výživné nemusí dosahovat ani takové výše, která by pokryla odůvodněné potřeby dítěte. Zároveň však, což je zvláště důležité právě pro otázku stanovení výživného určeného k tvorbě úspor, může být výživné stanoveno v takové výši, která bude rozsah odůvodněných potřeb dítěte přesahovat.¹⁴

Pojem shodná životní úroveň byl do české právní úpravy výživného zaveden novelou zákona o rodině z roku 1998,¹⁵ která taktéž poprvé výslovně zakotvila možnost stanovení výživného určeného k tvorbě úspor pro děti. Teorie rodinného práva i rozhodovací praxe vycházela do té doby z pravidla, že výživné pro dítě má zásadně spotřební charakter.¹⁶ Bylo judikováno, že výživné má sloužit svému spotřebnímu určení a nemá vést k postup-

10 KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, TELEC, Ivo. Výživné v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. 2014, č. 3, s. 24.

11 HOLUB, Milan, NOVÁ, Hana, PTÁČEK, Lubomír, SLADKÁ HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. vyd., Praha: Leges, 2011, s. 315.

12 ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Růžení ve věcech rodinnoprávních v České republice, Slovenské republice a Německu*. Praha: Leges, 2010, s. 174.

13 KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, TELEC, Ivo. Výživné v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. 2014, č. 3, s. 24.

14 HOLUB, Milan, NOVÁ, Hana, PTÁČEK, Lubomír, SLADKÁ HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. vyd., Praha: Leges, 2011, s. 321.

15 Zákon č. 91/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, a o změně a doplnění dalších zákonů.

16 ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef, ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655 – 975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, komentář k ustanovení § 917.

né tvorbě dlouhodobých úspor.¹⁷ Spotřební charakter byl výslovně stanoven zákonem do roku 1989, tendence takto pojmát výživné však nevyzrála ani poté, a to až do chvíle, kdy výše citovaná novela výslovně zavedla zásadu shodné životní úrovně.¹⁸ Od této chvíle již není pochyb, že bylo upuštěno od modelu spotřebního charakteru výživného. Účelem výživného tak od provedené novely není jen čistá spotřeba, ale především zajištění shodné životní úrovně oprávněného dítěte a povinného rodiče, a to včetně tvorby úspor.¹⁹

3 Výživné určené k tvorbě úspor

Právě nový pohled na výživné jako plnění, které nemá nezbytně pouze spotřební charakter, umožnil také začlenění ustanovení, které dává možnost soudu uložit povinnost k tvorbě úspor pro dítě. Tuto povinnost vložil zákonodárce do ustanovení § 917 nového občanského zákoníku, který stanoví, že:

„Rozhoduje-li soud o vyživovací povinnosti rodiče ke dítěti nebo o vyživovací povinnosti předka ke nezletilému dítěti, které nenabýlo plné svéprávnosti, a majetkové poměry osoby výživou povinné to připouštějí, lze za odůvodněné potřeby dítěte považovat i tvorbu úspor, nevylučují-li to okolnosti zvláštního případu; poskytnuté výživné přechází do vlastnictví dítěte. O správě takto poskytnutých částek platí obecná pravidla o jmění dítěte.“

Toto ustanovení je částečně pozměněným a formulačně upraveným prepisem dosavadní právní úpravy.²⁰ Oproti úpravě obsažené v ustanovení § 85a zákona o rodině je vyjádření poněkud podrobnější. Vypuštěna je ta část ustanovení, která příkladmo uváděla účel tvorby úspor, kterým podle zákona o rodině mohlo být zabezpečení prostředků na přípravu na budoucí povolání. Tento účel byl akcentován zákonem zejména proto, že právě na možnosti zajištění vzdělání dětí je největší společenský zájem, uveden byl však pouze demonstrativně.²¹ Vypuštění této části ustanovení proto není třeba přikládat žádný zásadní význam. Na rozdíl od Svobody²² se tak nedomníváme, že by původní znění v tomto směru poskytovalo lepší oporu pro posouzení, kdy je tvorba úspor namístě, neboť původní znění příkladmo uvádělo pouze jediný možný účel, představitelná je přitom celá škála využití takto vytvořených úspor. Významnou změnou je naopak věta druhá ustanovení § 917 občanského zákoníku, která výslovně stanovila způsob správy takto poskytnutých částek. O správě výživného určeného k tvorbě úspor bude pojednáno níže.

17 Srov. např. usnesení pléna Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 1967, sp. zn. Pls 4/1967.

18 ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef, ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655 – 975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, komentář k ustanovení § 917.

19 HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1066.

20 Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012, občanskému zákoníku, k § 915 až 918.

21 HOLUB, Milan, NOVÁ, Hana, PTÁČEK, Lubomír, SLADKÁ HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. vyd., Praha: Leges, 2011, s. 331.

22 SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

Na výživné určené k tvorbě úspor je mnohdy pohlíženo jako na určitý luxus, na který dosáhnou pouze děti rodičů s nadprůměrnými příjmy.²³ Domníváme se, že takový pohled je třeba jako mylný odmítnout. Je třeba považovat za přirozený postup, kdy člověk průběžně ve svém životě zachází se získanými financemi takový způsobem, aby byl schopen uspokojit nejen své aktuální potřeby, ale také svoje potřeby budoucí. V době kdy tedy dosahuje příjmů, které nespotebuje na krytí svých aktuálních potřeb a udržení dosažené životní úrovně, lze rozumně očekávat, že si část svých zisků šetří pro očekávané či neočekávané budoucí zvýšené výdaje. To přitom platí nejen u osob s extrémně vysokými příjmy. Má-li se tedy dítě podílet na životní úrovni svých rodičů, má mít možnost tvorby finanční rezervy pro případ budoucích zvýšených výdajů, má-li takovou možnost také jeho rodič. Proto je také výše citované ustanovení formulováno tak, že tvorbu úspor lze za odůvodněnou potřebu považovat zásadně vždy, připouštějí-li to majetkové poměry osoby výživou povinné.²⁴

Současná právní úprava tedy počítá s tím, že dítě má právo na tvorbu úspor, pokud to poměry povinného rodiče umožňují. Jako poněkud nesnadnější se však jeví otázka, k čemu mají být tyto úspory určeny, co z nich lze hradit, za jakým účelem mají být vytvářeny. Neexistuje ani jednotný náhled na to, zda má být účel takto vytvořených úspor předem určen a zda takové určení zavazuje do budoucna rodiče i samotné dítě k využití prostředků právě k tomuto účelu.

Pokud jde o to, pro jakou dobu jsou takto naspořené finance určeny, existují dva možné výklady. Buďto lze dospět k závěru, že jsou úspory tvořeny za účelem krytí potřeb dítěte do doby, než je schopno se samo živit, nebo že jsou tyto úspory určeny taktéž pro období, kdy již je dítě schopno se samo živit jako jakýsi vstupní kapitál.²⁵ O tom, že tyto prostředky mohou být využity pro krytí potřeb po dobu, než je dítě schopno se samo živit, není v zásadě sporu. Panuje ovšem neshoda na tom, k čemu mohou být tyto úspory využity a zda je vhodné tento účel předem definovat.

V odborné literatuře se setkáme s celou škálou příkladmo uvedených potřeb, které mohou být z takto vytvořených úspor kryty, ať už jde o přípravu na budoucí povolání, založení vlastní domácnosti a rodiny, budoucí přílepení invalidnímu dítěti, získání budoucího bydlení, realizování finančně náročných zálib,²⁶ vzdělání v zahraničí, finančně náročná léčba,²⁷ zvýšené, avšak zpravidla běžné výdaje,²⁸ zakoupení drahého vybavení pro sportovní či umělecké uplatnění, uzavření výhodného pojištění či zajištění výživy

23 Srov. např. VLK, Václav. Extrémní příjmy a tvorba úspor. *Rodinné listy*, 2015, č. 11, s. 7.

24 HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1111.

25 Srov. např. SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

26 ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef, ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655 – 975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, komentář k ustanovení § 917.

27 HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1112.

28 SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

dítěte do budoucna tam, kde není jistota, že povinný rodič bude schopen plnit vyživovací povinnost v odpovídající výši po celou dobu trvání vyživovací povinnosti.²⁹ Je tedy zřejmé, že zatímco někteří se domnívají, že výživné má být určeno výhradně k zabezpečení obvyklých zvýšených potřeb dítěte po dobu, kdy není schopno se samo živit,³⁰ jiní počítají taktéž s možností využití úspor i pro start do samostatného života dítěte.³¹

Nezतोžňujeme se s názorem,³² že takto naspořené prostředky nelze využít pro období, kdy je dítě již schopno se samo živit. V první řadě se nedomníváme, že by takové využití právní úprava znemožňovala. Účel tvorby úspor prostřednictvím výživného není v zákoně nikterak vymezen. Domníváme se, že i možnost mít určitý vstupní kapitál pro samostatný život lze podřadit pod možnost sdílet shodnou životní úroveň rodičů, která (jak bylo výše vysvětleno) zahrnuje taktéž možnost mít úspory, umožňující-li to poměry povinného. Nadto není zřejmé, jakým způsobem by dle zastánců opačného názoru mělo být naloženo s již tímto způsobem vytvořenými úsporami, které v době, kdy dítě nebylo schopno se samo živit, nebyly spotřebovány.

Smysl a účel výživného určeného k tvorbě úspor tedy vnímáme spíše tak, jak jsou vnímány úspory v obecné rovině, tedy ke krytí potřeb v bezprostřední i vzdálené budoucnosti, a to ke krytí potřeb jasně předem definovaných i neočekávaných a nepředvídaných. Domníváme se proto, že úspory vytvořené v souladu s ustanovením § 917 občanského zákoníku je možné využít pro krytí celé škály výše nastíněných potřeb dítěte, které mohou nastat jak v období, kdy není samo schopno se živit, tak i na počátku jeho samostatného života. Nezतोžňujeme se tedy s názorem,³³ že tvorba úspor by měla být nařízena pouze tehdy, pokud je zřejmé, že těchto úspor bude v budoucnu třeba ke krytí konkrétních dosud neexistujících výloh dítěte.

4 Správa výživného určeného k tvorbě úspor

Ať už je však tvorba úspor nařízena za jakýmkoliv účelem, vyvstává otázka správy takto naspořených prostředků. Jak bylo uvedeno výše, oproti dosavadní úpravě v zákoně o rodině nový občanský zákoník tuto otázku výslovně upravuje, když v ustanovení § 917 stanoví, že „poskytnuté výživné přechází do vlastnictví dítěte. O správě takto poskytnutých částek platí obecná pravidla o jmění dítěte.“ Dosavadní úprava neposkytovala žádnou oporu pro řešení otázky, kam mají být částky určené k tvorbě úspor pro dítě zaslány ani kdo a jakým způsobem je oprávněn s nimi nakládat. Dovožovalo se proto, že i tyto částky mají být, stejně

²⁹ HOLUB, Milan, NOVÁ, Hana, PTÁČEK, Lubomír, SLADKÁ HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. vyd., Praha: Leges, 2011, s. 331.

³⁰ SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

³¹ ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef, ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655 – 975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, komentář k ustanovení § 917.

³² SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

³³ Tamtéž.

jako běžné výživné, zasílány na účet rodiče (či instituce), který má dítě v péči, případně že je taktéž možné částky určené k tvorbě úspor ukládat na účet založený soudem nebo založený rodiči a soudem vinkulovaný. Negativně bylo pohlíženo na možnost, že by peníze byly ukládány na účet, s nímž by mohli disponovat oba rodiče. Ani takový názor však nebyl bezvýhradně přijímán.³⁴

Nová právní úprava tyto nejasnosti zdánlivě odstranila. Jak se však ukazuje, ani v současnosti nepanuje shoda na tom, jak mají být úhrady výživného určeného k tvorbě úspor spravovány. V obecné rovině je správa jmění dítěte upravena v novém občanském zákoníku.³⁵ Platí přitom, že oproti dřívější úpravě je ke správě jmění dítěte zásadně nezbytný souhlas soudu, nejedná-li se o běžné záležitosti nebo o záležitosti sice výjimečné, ale týkající se zanedbatelné majetkové hodnoty. Jednání bez souhlasu soudu je přitom považováno za jednání zdánlivé.³⁶

Důvodová zpráva k tomu problému poskytuje jen stručné stanovisko. Uvádí se zde, že rodiče se musí dohodnout o zřízení účtu, na který budou peníze ukládány a neučiní-li tak, mohou navrhnout, aby rozhodl soud. Pokud neučiní ani návrh k soudu, bude výživné včetně úspor plněno k rukám toho, komu bylo dítě svěřeno do péče.³⁷ Z toho je tedy zřejmé, že i přes zdánlivé zpřesnění právní úpravy přetrvává situace, kdy přichází do úvahy uložení peněz jak na účtu, se kterým budou disponovat oba rodiče, tak na účtu zřízeném soudem, tak i na účtu rodiče, který má dítě v péči.

I přes nově začleněné ustanovení se někteří domnívají, že je mylný názor, že úspory mají být ukládány na nově založený účet, k němuž mají dispoziční právo oba rodiče. Povinný rodič totiž nemá mít oprávnění s těmito prostředky disponovat. Peníze mají být ukládány na účet pečujícího rodiče, který je použije k pokrytí zvýšených avšak zpravidla běžných výdajů dítěte. Pouze v případě rizika zneužití prostředků pečujícím rodičem by měl soud ustanovit opatrovníka pro správu této části jmění dítěte³⁸. Setkáme se však i se zcela protichůdným názorem, že takovýto postup je v souladu se současnou právní úpravou vyloučen. Úspory mají být uloženy na účtu na jméno dítěte a mají být spravovány oběma rodiči. Volba vhodného peněžního ústavu je v rukou rodičů, pokud se však nedohodnou, rozhodne soud. Soud by přitom zásadně neměl přijímat žádná omezující opatření.³⁹ Je tak zřejmé, že zařazení věty druhé ustanovení § 917 nového občanského zákoníku, je pouze zdánlivým řešením otázek správy výživného určeného k tvorbě úspor.

34 HOLUB, Milan, NOVÁ, Hana, PTÁČEK, Lubomír, SLADKÁ HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. vyd., Praha: Leges, 2011, s. 331–332.

35 Jméno dítěte může být spravováno buď jeho rodiči (ustanovení § 896–905 občanského zákoníku), poručníkem (ustanovení § 934, 938, 941, 942 OZ) nebo opatrovníkem (ustanovení § 948–952 OZ).

36 RADVANOVÁ, Senta a kol. *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 92.

37 Důvodová zpráva k občanskému zákoníku, k § 915 až 918.

38 SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

39 HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1112.

Přestože tedy obecně lze považovat úpravu možnosti uložit povinnému rodiči taktéž tvorbu úspor jako chvályhodnou a prospěšnou, souhlasíme s názorem,⁴⁰ že současná úprava správy takto vytvořených úspor není nejtěsnější a domníváme se, že by měla být předmětem novelizace, a to jednak proto, že je nejasná a jednak proto, že se nejeví jako zcela vhodná a efektivní. Pokud bychom přistoupili na výklad, že mají být naspořené prostředky uloženy na účtu, s nímž mohou disponovat oba rodiče, jakékoliv nakládání s těmito financemi bude muset být schváleno soudem, neboť potřeby, které budou hrazeny z úspor, budou ze své podstaty neběžného charakteru a majetkově významné hodnoty. Jakékoliv využití úspor pro dítě tak bude ztěžováno (a mnohdy i blokováno) časově i administrativně náročným procesem. Pokud naopak přistoupíme na výklad, že prostředky mají být uloženy na účtu rodiče, který má dítě ve výchově, znemožníme rodiči, který úspory pro dítě vytváří, aby se podílel na rozhodování o využití těchto financí či aby měl možnost jejich využití kontrolovat. Nadto je stále menší procento dětí svěřováno do výlučné výchovy jednoho rodiče, není tedy zřejmé, jak postupovat v takovém případě. Ani jedna z možností se tak nejeví jako zcela vhodná.

V následujícím textu představíme svěřenský fond a jeho možné využití pro správu výživného k tvorbě úspor. Přinášíme zejména úvahy nad tím, proč považujeme využití tohoto institutu za vhodné řešení shora nastíněných problematických aspektů správy úspor dítěte, a nastíníme v hrubých rysech i konkrétní možnou úpravu, která by umožnila zřízení svěřenského fondu ke správě výživného určeného k tvorbě úspor.

5 Svěřenský fond – efektivní nástroj správy majetku

Svěřenský fond⁴¹ je právním transplantátem trustu, jenž se do českého právního řádu dostal při rekodifikaci soukromého práva završené v roce 2012.⁴² Trust jako právní nástroj pro správu cizího majetku je s oblibou užívaný po staletí zejména v zemích s angloamerickým právním systémem. Bývá nejčastěji definován jako právní vztah, kdy je majetek svěřen jiné osobě (správci), který je tento majetek povinen spravovat pro druhé.⁴³ Svěřenský fond sice výše uvedenou definici trustu formálně naplňuje, avšak bez širších souvislostí plynoucích ze specifik angloamerického právního systému (zejména pak dvoukojnost *common law a equity*) není možné svěřenský fond považovat za trust v pravém slova smyslu⁴⁴, ale je na něj nutné nahlížet jako na svébytný institut, u něž je patrná inspirace

⁴⁰ Srov. např. SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

⁴¹ Právní úprava svěřenského fondu je obsažena v ustanoveních §§ 1448–1474 občanského zákoníku.

⁴² Česká republika se tak stala druhou evropskou zemí s kontinentálním systémem práva, která do svého právního řádu provedla právní transplantaci tohoto poněkud cizorodého prvku; první bylo v roce 1926 Lichtenštejnsko, a to z důvodu ztraktivnější země pro investory z oblasti zemí s anglo-americkou právní tradicí.

⁴³ DIDDINGTON, John. *Equity and trusts*. 3rd ed. UK: Pearson Education Limited, 2011, s. 8.

⁴⁴ K hlubší analýze trustů viz např. LUPOI, Maurizio. *Trusts: A Comparative Study*. Cambridge Studies in International and Comparative Law, 2001.

v trustech. Česká právní úprava svěřenského fondu vychází zejména z quebecké právní úpravy trustů, která byla je hlavním inspiračním zdrojem pro český občanský zákoník.⁴⁵ Civil Code of Québec byl v průběhu devatenáctého století silně ovlivněn francouzským právem, tedy právem kontinentálním.

Svěřenský fond spočívá v majetku vyčleněném z vlastnictví zakladatele, tento majetek je svěřen správci, jenž se zaváže jej držet a spravovat pro obmysleného. Vznikem svěřenského fondu vzniká oddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku a svěřenský správce je povinen ujmout se tohoto majetku a jeho správy. Vlastnická práva k majetku ve svěřenském fondu vykonává vlastním jménem na účet fondu svěřenský správce, přičemž majetek ve svěřenském fondu není ani vlastnictvím správce, ani vlastnictvím zakladatele, ani vlastnictvím osoby, které má být ze svěřenského fondu plněno. Zároveň se nejedná o majetek ničí, neboť vlastnická práva k autonomnímu majetku vyčleněnému do fondu vykonává správce.

Z funkčního hlediska jej lze přirovnat k nadačnímu fondu, ovšem s tím základním rozdílem, že se nejedná o právnickou osobu – svěřenský fond nemá právní osobnost.⁴⁶ Svěřenský fond má věcněprávně-obligační charakter, není natolik svázán statusovými otázkami jako právnické osoby, nabízí flexibilní řešení nejrůznějších životních situací – od uchování celistvosti majetku, přes jeho ochranu, správu, až po nejrůznější zajišťovací instituty⁴⁷. Jedním z vyvízejících se příkladů možného využití je právě správa výživného určeného k tvorbě úspor dítěte.

6 Konstrukce svěřenského fondu sloužícího ke správě úspor dítěte

V předchozí kapitole jsme nastínili hlavní charakteristiky svěřenského fondu a jeho fungování. Tato kapitola má za cíl vysvětlit, z jakého důvodu se domníváme, že svěřenský fond má své využití při správě výživného určeného k tvorbě úspor, proč by mohl být řešením shora nastíněných problémů se správou prostředků dítěte tímto způsobem nasporených, a navrhneme také základní rysy vhodné právní úpravy, která by využití svěřenského fondu k tomuto účelu umožnila.

Hlavní výhodou svěřenského fondu je, že právní úprava nastavení vztahů mezi zakladatelem, svěřenským správcem a obmysleným má dispozitivní povahu (limitují ji pouze obecné zásady jako zákaz zneužití práva, ochrana práv třetích osob apod.), proto je možné fungování svěřenského fondu nastavit tak, aby vyhovovalo zájmům a představám zúčastněných stran. Těmi na obecné rovině bude zakladatel, svěřenský správce a obmyslený.

⁴⁵ Viz důvodová zpráva k občanskému zákoníku.

⁴⁶ Shodně též SPÁČIL, Jiří a kol. *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář*. 1. vyd., Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1153 či RONOVSÁ, Kateřina. Nadace (a trusty) v kontinentální Evropě: Pohled funkcionální. *Obchodněprávní revue*, Praha, C. H. Beck., vol. 4, no. 7-8/2012, s. 202–206.

⁴⁷ Srov. VITOUL, Vlastimil. Svěřenský fond a jeho místo v českém právním prostředí. Masarykova univerzita. *Dny práva – 2012 – Days of Law*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 1246 a násl.

Za současné právní úpravy je pro vznik svěřenského fondu nezbytná existence statutu svěřenského fondu, smluvní ujednání mezi zakladatelem a správcem o výkonu funkce správce faktické ujmouti se výkonu této funkce, tedy držby a správy vyčleněného majetku. Považujeme za nešťastné, že český zákonodárce na rozdíl od quebeckého občanského zákoníku neumožnil vznik svěřenského fondu též ze zákona nebo na základě rozhodnutí soudu. Jediný případ možnosti vzniku trustu rozhodnutím soudu v Quebecu je totiž právě za účelem zajištění výživného příbuzného⁴⁸. Pokud by české soudy mohly zřizovat svěřenský fond, jednalo by se o jeho efektivní využití pro řešení složitých životních situací, kdy smírné řešení není možné.

Takový rozsudek by měl obsahovat samotné vyslovení, že je trust založen, dále by musel určit jeho zakladatele a správce, povinnosti správce, osobu obmyšlenou, jaký způsobem budou do trustu vloženy (nebo vkládány) finanční prostředky, musel by také specifikovat dávky výživného, které mají být vypláceny obmyšlenému, a musel by dále určit, za jakých podmínek trust zaniká.⁴⁹ Jde tedy ve své podstatě o tytéž náležitosti, které dle současné české právní úpravy určuje statut svěřenského fondu, který mimo určení obmyšleného a určení majetku do svěřenského fondu vyčleněného a podmínek pro plnění ze svěřenského fondu obmyšlenému musí obsahovat též označení svěřenského fondu, vymezení účelu a údaj o době trvání fondu. V souladu se současnou českou právní úpravou však na obsahu statutu má formálně vliv pouze zakladatel, neboť ten je osobou, jež statut formou veřejné listiny vydává.⁵⁰ Soudní rozsudek vydaný podle quebecké právní úpravy může vedle přímého zřízení trustu taktéž pouze stanovit povinnost, aby byl trust založen a určit částku, která do něj má být vložena. I v takovém případě však může být zřízení trustu následně homologováno soudem.⁵¹

Quebecký trust zřízený soudem za účelem zajištění plateb výživného může mít dvojí podobu – buď to bude zřízen primárně za účelem výplaty dávek výživného, kdy na počátku bude zakladatelem (povinným) vložena do trustu určitá částka, ze které následně budou vypláceny dávky výživného obmyšlenému (oprávněnému) nebo může být zřízen primárně za zajištění opakovaných plateb ze strany povinného.⁵² V českém právním prostředí považujeme za využitelné obě formy, nicméně pro účely správy výživného určeného k tvorbě úspor by posoužila druhá z uvedených forem, tedy ta, jejímž primárním cílem je zajištění hrazení pravidelných částek do trustu (svěřenského fondu). Bylo by za jistých okolností myslitelné i založení svěřenského fondu, do nějž by byla na počátku vložena

⁴⁸ K tomu více PIHERA, Vlastimil. Nejpodivnější zvíře v lese - poznámky ke svěřenskému fondu. *Obchodněprávní revue*. 2012, č. 10, s. 278.

⁴⁹ Obdobně je tomu v Quebecu, viz CLAXTON, John B. *Studies on the Quebec Law of Trust*. Toronto: Thomson Carswell, 2005, s. 82.

⁵⁰ Srov. ustanovení § 1452 občanského zákoníku.

⁵¹ CLAXTON, John B. *Studies on the Quebec Law of Trust*. Toronto: Thomson Carswell, 2005, s. 83.

⁵² Tamtéž.

určitá částka, a jehož primárním cílem by bylo vyplácení pravidelných dávek výživného. Nicméně současný stav, kdy je běžné výživné hrazeno k rukám rodiče, jemuž je dítě svěřeno do péče, považujeme za vyhovující a na rozdíl od správy výživného určeného k tvorbě úspor není současná praxe v zásadě problematická.

V současné chvíli česká právní úprava neumožňuje zřízení svěřenského fondu soudním rozhodnutím. Domníváme se, že by však bylo možné, aby soud uložil povinnému rodiči povinnost svěřenský fond zřídit, podobně jako je v současnosti ukládána povinnost založit účet, na nějž jsou částky vkládány.⁵³ I takové řešení má však celou řadu úskalí. V první řadě za současné právní úpravy narážíme především na skutečnost, že zákon výslovně stanoví, že výživné přechází do vlastnictví dítěte.⁵⁴ V případě svěřenského fondu přitom, jak bylo výše uvedeno, nejsou prostředky vloženy do svěřenského fondu ve vlastnictví obmysleného. Uložení povinnosti hradit výživné do svěřenského fondu by tak bylo v rozporu s předmětným ustanovením.

Nadto za současného stavu, kdy v České republice, na rozdíl od zemí, kde trusty a trust-like instituty mají svoji tradici, nemáme dosud žádnou evidenci osob, které by vykonávaly funkci svěřenského správce profesionálně. Právě svěřenský správce vykonává po vzniku svěřenského fondu plnou správu majetku ve svěřenském fondu ve smyslu ustanovení § 1409 a násl. občanského zákoníku. Svěřenský správce tedy může s majetkem činit cokoli, co je nutné a užitečné pro naplnění smyslu a účelu svěřenského fondu. Jakkoliv by v případě svěřenského fondu zřízeného ke správě výživného určeného k tvorbě úspor byl svěřenský správce vázán imperativem nejlepšího zájmu dítěte, klade výkon této funkce na osobu ji vykonávající velmi vysoké nároky. Pokud by tedy soud pouze uložil povinnost povinnému rodiči svěřenský fond zřídit, bylo by problematické vybrat vhodného svěřenského správce, který by finanční prostředky skutečně spravoval ve prospěch dítěte, a nikoliv ve prospěch jednoho z rodičů.

Jako mnohem případnější se nám proto jeví takové řešení, kdy by zákonodárce provedl novelizaci současné právní úpravy svěřenských fondů a výslovně zakotvil možnost soudu zřídit svým rozsudkem svěřenský fond, a to za účelem správy majetku dítěte představovaného částkami výživného, jež by byly do takto vytvořeného svěřenského fondu hrazeny, a to buď výhradně ke správě výživného určeného k tvorbě úspor, anebo ke správě výživného obecně. V takovém rozsudku by bylo specifikováno, kdo bude vykonávat funkci svěřenského správce (tuto osobu by soud zvolil s přihlédnutím k předpokladům spravovat majetek ve prospěch dítěte). Dále by soud do rozsudku vtělil statut svěřenského fondu, který by obsahoval pravidla pro správu majetku. Dle konkrétní situace konkrétního dítěte, by měl možnost více či méně přesně definovat, jaké platby a za jakých okolností budou dítěti či jeho zákonnému zástupci, který má dítě v péči, poskytovány.

53 Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012, občanskému zákoníku, k § 915 až 918. SVOBODA, Karel. K tvorbě úspor ve prospěch dítěte. *Právní rozhledy*, 2014, č. 12, s. 437.

54 Srov. ustanovení § 917 občanského zákoníku.

Případně lze dále stanovit, že finanční prostředky mají být svěřenským správcem použity k předem stanovenému účelu, kdy by úhradu provedl přímo svěřenský správce na účet svěřenského fondu.

Lze si tak představit, že soud určí, že ze svěřenského fondu budou hrazeny pravidelně určité částky ve prospěch dítěte, k jeho rukám nebo k rukám jeho zákonného zástupce, a to od konkrétního data v budoucnu či nastane-li v budoucnu určitá okolnost (například v případě smrti či ztráty příjmu povinného). Naspořené prostředky lze taktéž účelově vázat. Svěřenský správce by tak mohl vydávat finance například výhradně k úhradě školného nebo léčebných výloh dítěte. Lze uvažovat taktéž o méně konkrétním vymezení, kdy by prostředky nebyly vázány na žádný konkrétní účel, ani by nebylo jinak stanoveno, jakým konkrétním způsobem má svěřenský správce s majetkem dítěte nakládat. V takovém případě by byl vázán pouze imperativem nejlepšího zájmu dítěte. Správce by tedy v souladu s účelem výživného určeného k tvorbě úspor mohl nakládat s majetkem vyčleněným do svěřenského fondu tak, aby sloužil krytí potřeb dítěte v bezprostřední i vzdálené budoucnosti, a to ke krytí potřeb předem definovaných i neočekávaných a nepředvídaných.

Rozsudek by měl být v případě stanovení výživného určeného k tvorbě úspor vydáván s doložkou *rebus sic stantibus*, tedy s výhradou změny poměrů, tak jako je tomu i v případě soudního rozhodování o výživném obecně⁵⁵, a mohl by tak být soudem v budoucnu změněn. Taková změna by mohla spočívat jak ve změně ustanovení správce, ve změně účelového určení finančních prostředků, tak i ve změně či ukončení uložené povinnosti hradit do svěřenského fondu určitou částku. Nové rozhodnutí by mohlo reagovat nejen na změnu poměrů na straně povinného nebo oprávněného, jako je tomu v rozhodování o výživném běžně⁵⁶, ale taktéž například tehdy, ukáže-li se, že je třeba změnit dříve stanovený účel, k němuž mají být prostředky využity, nově jej stanovit pokud dosud stanoven nebyl nebo naopak ukáže-li se, že dosud stanovené účelové určení již není potřebné.

Navrhované řešení správy výživného určeného k tvorbě úspor tedy, jak vyplynulo ze shora uvedeného, předpokládá novelizaci současné právní úpravy. Za současného stavu však lze doporučit využití svěřenského fondu rodičům, kteří se rozhodnou otázku výživného pro dítě vyřešit smírnou cestou, neboť zákon ukládá soudní úpravu vyživovací povinnosti pouze tehdy, pokud se rozvádí sezdaní rodiče dítěte⁵⁷ nebo tehdy, nedohodnou-li se rodiče na hrazení výživného. Jak bylo výše uvedeno, vkládání prostředků do svěřenského fondu může účelně předcházet obávanému zneužívání prostředků ze strany povinného či oprávněného rodiče dítěte a může být efektivním prostředkem zajištění

⁵⁵ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Aktuální problémy rodinněprávní regulace: rodičovství, výchova a výživa nezletilého*. Praha: Leges, 2013, s. 194.

⁵⁶ Tamtéž, s. 196–197.

⁵⁷ K tomu blíže HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 452.

správy majetku ve prospěch nezletilého dítěte. V případě dohody rodičů o vkládání výživného určeného k tvorbě úspor do svěřenského fondu může být volba osoby svěřenského správce taktéž výsledkem dohody rodičů, svěřenský fond tak může spravovat člověk, kterému oba rodiče důvěřují. Takové ujednání může přispět ke zvýšení ochoty povinného rodiče výživné hradit, neboť se eliminuje riziko zneužití prostředků pečujícím rodičem, což je obvykle ta nejčastější z obav povinného rodiče.

7 Závěr

Lze tedy uzavřít, že současná právní úprava výživného určeného k tvorbě úspor je poněkud problematická. Mnohé nejasnosti panují ohledně toho, kdy vůbec tuto povinnost rodiči ukládat, za jakým účelem prostředky spořit, kdo má rozhodovat o tom, k čemu budou určeny a také kdy je lze využívat. Vůbec jako neproblematičtější se však jeví otázka správy výživného určeného k tvorbě úspor. Jak bylo výše uvedeno, tato úprava přináší značné výkladové problémy a praxe ani doktrína nejsou jednotné v tom, jak by v současnosti měla podle zákona správa úspor probíhat. Nadto žádný z možných modelů správy, které v současnosti přicházejí v úvahu, nelze považovat za zcela vyhovující, neboť ponechávají přílišný prostor pro zneužití finančních prostředků pečujícím rodičem, nebo nejsou dostatečně flexibilní.

Cílem příspěvku bylo představit svěřenský fond jako flexibilní nástroj správy majetku obecně a poukázat na jeho možné užití právě pro účely správy výživného určeného k tvorbě úspor. Nespornou výhodou svěřenského fondu je jeho flexibilita – práva a povinnosti všech zúčastněných stran mohou být v rámci naplnění zásady dispozitivnosti nastaveny tak, aby byl respektován nejlepší zájem dítěte (obmyšleného), a zároveň poskytnutí dostatečnou jistotu obou rodičů, že prostředky dítěte nebudou zneužity.

Příspěvek přináší konkrétní návrh vhodné právní úpravy, která by umožnila soudu přímo zřídit svěřenský fond a vtělit statut svěřenského fondu do výroku svého rozhodnutí. Správce takto zřízeného svěřenského fondu by byl povinen vykonávat správu s péčí řádného hospodáře, tedy i s povinností nahradit na účet svěřenského fondu veškerou škodu, kterou by způsobil porušením svých povinností plynoucích z výkonu této funkce. Při výkonu své funkce by byl přitom vázán imperativem nejlepšího zájmu dítěte. Svěřenský fond lze pro hrazení výživného určeného k tvorbě úspor využít i za současné situace, avšak pouze za předpokladu, že je přítomna vůle zúčastněných stran se dohodnout. Autoři tedy uzavírají, že umožnění zřízení svěřenského fondu pro správu výživného určeného k tvorbě úspor rozhodnutím soudu by bylo vhodným řešením současné patové situace, kdy právní úprava nedostatečně chrání zájem dítěte na tom, aby jeho prostředky byly spravovány efektivně, a zároveň neposkytuje rodičům dítěte dostatečnou jistotu, že prostředky nebudou zneužity.